

Malmö stad

Åtaganden Årsanalys 2019

Förskolenämnden

Innehållsförteckning

1	Åtagande	3
1.1	Målområde 1 – En ung, global och modern stad.....	3
1.2	Målområde 2 – En stad för näringsliv och arbete.....	3
1.3	Målområde 3 – En stad för barn och unga	4
1.4	Målområde 4 – En öppen stad	6
1.5	Målområde 5 – En jämlik stad.....	7
1.6	Målområde 6 – En trygg stad.....	8
1.7	Målområde 7 – En aktiv och kreativ stad	9
1.8	Målområde 8 – En ekologiskt hållbar stad	10
1.9	Målområde 9 – En stad med bra arbetsvillkor.....	13

1 Åtagande

1.1 Målområde 1 – En ung, global och modern stad

1.1.1 Barnen ska mötas i en förskoleverksamhet där det råder ett öppet och demokratiskt klimat. Varje barn ska uppleva sitt eget och allas lika värde.

Åtagande	Kommentar
 Förskoleförvaltningen arbetar för en jämn fördelning mellan kvinnor och män genom att attrahera och behålla medarbetare inom yrkena barnskötare, pedagog och förskollärare samt förste förskollärare.	<p>Åtagandet bedöms delvis fullföljt.</p> <p>Inom förskolenämnden finns en strävan att medarbetarna ska avspegla den mångfald som finns bland befolkningen. Andelen män på kommunens förskolor är en minoritet. Åtagandet understryker ett långsiktigt arbete inom förskoleförvaltningen, där olika aktiviteter bedöms bidra till en jämnare fördelning mellan kvinnor och män på kommunens förskolor. Det finns också ett rekryteringsbehov på kommunens förskolor, både när det gäller förskollärare och barnskötare. Att bredda rekryteringen är bland annat ett sätt att möta utmaningen.</p> <p>Arbetet för att öka andelen män i förskolan sker med utgångspunkt i förvaltningens kompetensförsörjningsstrategi, vilket innebär insatser både för att behålla och att rekrytera nya medarbetare till den kommunala förskoleverksamheten. Utmaningen att öka andelen män i förskolan knyts till arbetet med att stärka Malmö stads varumärke. Förskoleförvaltningen bedriver ett aktivt opinionsarbete för att visa på utvecklingsmöjligheter och möjliga karriärvägar inom den kommunala förskolan. Ambassadörsprogrammet är en viktig del av arbetet. Dessutom används sociala medier som en prioriterad kanal i det varumärkesstärkande arbetet.</p> <p>Samarbetet med Malmö universitet har fördjupats i frågor som rör män i förskolan i syfte att kvalitets-säkra och utveckla den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) för studenter samt öka kunskapen kring vad som motiverar män att vilja börja arbeta i förskolan.</p> <p>Kopplat till det pedagogiska uppdraget och professionen finns utmaningen att förbättra förutsättningarna för de anställdas arbete i konkreta undervisnings- eller omsorgssituationer. Detta utifrån de krav som ställs på förskolans personal i skollag och läroplan.</p>

1.2 Målområde 2 – En stad för näringsliv och arbete

1.2.1 Barnfamiljerna i Malmö ska erbjudas förskoleplats i den omfattning som behövs för att bidra till deras förutsättningar till självförsörjning.

Åtagande	Kommentar
 Förskoleförvaltningen genomför en systematisk uppföljning av efterfrågan på förskoleplats och tillgänglig lokalkapacitet, med syfte att vidareutveckla ett samlat perspektiv i platsplaneringen.	<p>Åtagandet är fullföljt.</p> <p>Att förbättra processerna kring platsplanering är ett kontinuerligt arbete inom förskoleförvaltningen. Syf-</p>

Åtagande	Kommentar
	<p>tet är att koppla ihop de lokalmässiga förutsättningarna med placeringen av barn, vilka båda direkt påverkar de ekonomiska förutsättningarna. Under året har ett arbete genomförts för att förtydliga begrepp och definitioner kring lokalkapacitet, vilket bland annat bidragit till bättre beslutsunderlag kring förvaltningens samlade lokalkapacitet och underlag för nya ställningstaganden kring lokalbeståndet under året. Den tillgängliga lokalkapaciteten stäms löpande av med behovet av förskoleplatser vilket bidrar till förbättrade planeringsförutsättningar i organisationens alla led.</p> <p>Under hösten togs en lokalbehovsplan fram. Vidare genomfördes metodutveckling samt förbättring av rutiner för behovsanalys, ett arbete som kommer att fortgå under 2020.</p> <p>När det gäller uppföljning av nyetablering respektive avveckling av fristående verksamheter har en rutin utarbetats för informationsöverföring mellan olika enheter inom förvaltningen vid förändringar av antalet platser i fristående verksamheter. Ett förankringsarbete i alla utbildningsområden kring hanteringen vid stängningar av fristående förskolor har genomförts för att de kommunala enheterna ska kunna erbjuda plats med kort framförhållning.</p> <p>Under år 2019 fortlöpte arbetet med kapacitetsutredning av det befintliga lokalbeståndet, ett arbete som fortsätter under år 2020. Syftet är att säkerställa att lokaler används effektivt inom förskolenämndens verksamhet.</p>

1.2.2 Förvaltningen ska tillhandahålla saklig information för nyetablering av fristående förskolor och enskild pedagogisk omsorg.

Åtagande	Kommentar
<p> Förskoleförvaltningen ska utveckla informationen på Malmö stads webbplats om etablering av fristående förskola och pedagogisk omsorg.</p>	<p>Åtagandet är fullföljt.</p> <p>Under 2019 har ett utvecklingsarbete påbörjats i syfte att underlätta de fristående huvudmännens inrapportering av antalet barn i verksamheten, via formulär på malmo.se. Vidare har ett utredningsarbete initierats i syfte att utveckla e-tjänster för ansökan om godkännande och rätt till bidrag samt anmälan om förändring i ägare- och ledningskretsen. Arbetet med att utveckla det digitala stödet är långsiktigt och kommer att fortsätta kommande år.</p>

1.3 Målområde 3 – En stad för barn och unga

1.3.1 Förskolenämnden ska bidra till det socialt hållbara Malmö genom att tillsammans med övriga nämnder, myndigheter, näringsliv och idéburen sektor arbeta för goda och likvärdiga uppväxtvillkor för alla barn.

Åtagande	Kommentar
<p> Förskoleförvaltningen ska med fokus på barn som löper större risk för ohälsa och barn till nyanlända/asylsökande vårdnadshavare verka för att</p>	<p>Åtagandet är fullföljt.</p> <p>En viktig del i att säkerställa att alla barn, och framför allt de som löper större risk för ohälsa samt barn</p>

Åtagande	Kommentar
<p>öka andelen barn i åldern 3–5 år i förskoleverksamheten.</p>	<p>till nyanlända och asylsökande, har tillgång till förskola är stadens familjecentraler. I samverkan mellan förskoleförvaltningen, Region Skåne och arbetsmarknads- och socialförvaltningen har det under året pågått ett aktivt arbete för att starta fler familjecentraler i Malmö.</p> <p>Vidare har en arbetsgrupp bestående av representanter från Malmö stad och Region Skåne genomfört en översyn av familjecentralers gemensamma kostnader. Översynen har utgjort underlag i arbetet för att ta fram gemensamma riktlinjer kring kostnader vid familjecentralerna, vilken kommer vara vägledande för fördelningen av kostnader för kommande och nuvarande familjecentraler.</p> <p>Det pågår också ett arbete med kommunikation kring familjecentraler. En ny webbplats för familjecentraler i Malmö har tagits fram, malmo.se/familjecentraler, för att förenkla för Malmöborna och tydliggöra vad en familjecentral är.</p> <p>För att fördjupa och vidareutveckla samverkan med idéburen sektor skickades under våren en ansökan till länsstyrelsens utlysning av medel till kommuner för att stärka och utveckla verksamhet med familjekontakter. Ansökan godkändes och förskolenämnden beviljades medel till projektet som kallas <i>Det tidiga livet – i samverkan för barn och familj</i>. Detta har fokus på språk och integrationsinsatser på öppna förskolor och familjecentraler. Arbetet inom projektet påbörjades under hösten och kommer att fortsätta under 2020.</p> <p>Ytterligare något som underlättar att barn till nyanlända tar del av förskolan är förvaltningens medverkan i en studie om estetiska lärprocesser, med Kreativt lärcentrum som bas, inom ramen för forskningsprojektet <i>Nyanländas lärande</i> på Malmö universitet. Forskningsresultat redovisas i en antologi som färdigställdes under hösten. Förskoleförvaltningen bidrar med kapitel som uppmärksammar arbetet med nyanländas lärande på Drakens förskola med särskilt fokus på mottagarstrukturer som underlättar nyanlända barn och familjers introduktion i verksamheten.</p>

1.3.2 Barnen ska erbjudas likvärdig förskola oberoende av var i staden verksamheten bedrivs.

Åtagande	Kommentar
<p>◆ Förskoleförvaltningen ska arbeta för att öka personalkontinuiteten för barnen på förskolorna.</p>	<p>Åtagandet bedöms delvis fullföljt.</p> <p>Arbetet för att öka personalkontinuiteten påverkas av flera samverkande faktorer och sker på bred front för att skapa förbättrade förutsättningar. Under perioden har sjukfrånvaron minskat samtidigt som personalomsättningen stabiliserats bland den pedagogiska personalen. Förskoleförvaltningen arbetssätt med konsultativt stöd i den strategiska bemanningsplaneringen och nyttjandet av korttidsbemanning i verksamheten fortgår.</p> <p>Korttidsbemanningen har nu i högre grad utbildningsområdestillhörighet, vilket leder till arbete på återkommande förskolor i för medarbetaren kända</p>

Åtagande	Kommentar
	förskoleområden. Förflyttningen och åtgärderna antas medföra en högre personalkontinuitet för barnen på förskolorna. Fördjupad beskrivning av faktorer som påverkar personalkontinuiteten görs under åtagandena inom målområde 9.
<p>◆ Förskoleförvaltningen ska arbeta för att minska skillnaden mellan förskoleområdena och utbildningsområdena avseende andelen förskollärare/förste förskollärare.</p>	<p>Åtagandet bedöms delvis fullföljt.</p> <p>Andelen förskollärare skiljer sig åt mellan förskolor. Under året har dialog förts mellan förvaltningsledning och rektorer utifrån utmaningen att skapa likvärdighet i staden. Ett utvecklingsarbete har bland annat genomförts inom det projekt som startades upp under våren och där arbete påbörjades med att omvärldsbevaka samt föra dialog kring förvaltningens gemensamma utmaningar. Syftet är att undersöka hur förskollärares arbetsvillkor kan förbättras och hur deras kompetens kan stärkas och användas på det sätt som bäst gagnar en hög och likvärdig kvalitet. Arbetet har resulterat i en förstudie som nu utgör underlag för det fortsatta arbetet med likvärdighet.</p> <p>Utvecklingsarbetet inom ramen för åtagandet har skett löpande i förvaltningens ledningsgrupper och via rektorsforum, som etablerats som en arena för dialog kring strategiska frågor för förskoleverksamhet i Malmö.</p>

1.4 Målområde 4 – En öppen stad

1.4.1 Barnen ska vistas i en förskoleverksamhet som präglas av ett aktivt förebyggande arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Åtagande	Kommentar
<p>● Förskoleförvaltningen ska i samarbete med övriga utbildningsförvaltningar stärka förutsättningarna för att arbeta med ett normkritiskt perspektiv.</p>	<p>Åtagandet är fullföljt.</p> <p>Förvaltningen har genomfört planerade utbildningar för medarbetare i normkritiskt förhållningssätt. HR-avdelningen och processtödjare har utgjort stöd för verksamheterna i utbildningarna. Pedagogisk inspiration (PI) har utbildat 35 processtödjare från förskoleförvaltningen under 2019. Därutöver har tre nätverksträffar och tre återträffar anordnats av PI under teman som "att möta motstånd", "hedersrelaterat våld" och "processtödjare i praktiken". Under dessa träffar har omkring 50 medarbetare från förskoleförvaltningen deltagit.</p>
<p>◆ Förskoleförvaltningen ska stärka förskolornas förutsättningar att arbeta förebyggande och främjande mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling i enlighet med gällande lagstiftning.</p>	<p>Åtagandet bedöms delvis fullföljt.</p> <p>Flera parallella insatser har genomförts som syftar till att stärka skolornas förutsättningar. Kompetensförhöjande insatserna kring HBTQ-frågor har genomförts. HR-avdelningen har under året utgjort ett stöd för verksamhetens ledningsgrupper i implementeringsarbetet med reviderade rutiner och riktlinjer i arbetet mot kränkande särbehandling och trakasserier. Förvaltningen har genomfört tre workshops under 2019. Två av dessa har riktat sig till samtliga medarbetare och en workshop har riktat sig till medarbetare på öppna förskolan. Avdelningen för kvalitet och myndighet har samarbetat</p>

Åtagande	Kommentar
	<p>med de öppna förskolorna för att utveckla workshopen och arbetet fortsätter under 2020.</p> <p>Under året hölls en halvdagsföreläsning inom gymnasieutbildningen för barnskötare och en på universitetsutbildningen för förskollärare om förskoleförvaltningens tolkning av skollagens 6:e kapitel och diskrimineringslagen samt förvaltningens förebyggande och främjande arbete. Under hösten fortsatte utvecklings- och planeringsarbetet med halvdagen och två halvdagar är inplanerade under tidig vår 2020.</p> <p>Arbete med revidering av kommunens stödmaterial för plan mot diskriminering och kränkande behandling påbörjades under våren och slutfördes under hösten. I syfte att stärka kompetensen kring det förebyggande och främjande arbetet mot diskriminering och kränkande behandling och med utgångspunkt i förvaltningens stödmaterial har förskoleförvaltningen tagit fram en serie utbildningsfilmer som belyser lagstiftning och olika moment i det förebyggande och främjande arbetet.</p>

1.5 Målområde 5 – En jämlik stad

1.5.1 Barnen ska vistas i en förskoleverksamhet som anpassas efter enskilda barns behov och uppväger skillnader i barnens olika förutsättningar.

Åtagande	Kommentar
<p> Förskoleförvaltningen ska fortsätta utvecklingsarbetet inom utvecklingsområdet Alla barns rätt till stöd.</p>	<p>Åtagandet är fullföljt.</p> <p>Den senaste lägesbedömningen visar att förskolorna de senaste åren tagit flera steg i önskad riktning, men också på ett behov av fortsatta utvecklingsinsatser och även fördjupade uppföljningar.</p> <p>En central del av <i>Alla barns rätt till stöd</i> handlar om att skapa likvärdiga förutsättningar för förskolorna att möta alla barns behov av stödinsatser. Under året sågs förvaltningens genomförandeplan för <i>Alla barns rätt till stöd</i> med tillhörande blanketter och annat stödmaterial över. Kartläggningen av förskolornas arbete kring barn i omfattande behov av särskilt stöd, som påbörjades under 2018, fortsatte under 2019. Under året presenterades två nya delrapporter i förvaltningsledningen. Rapporterna i sin tur bidrog med viktig kunskap till den sammanvägda bedömningen av förskolornas arbete inom området Alla barns rätt till stöd som redovisades i samband med 2019 års lägesbedömning. Det har också genomförts en kartläggning av förskolornas användning av tilldelade tilläggsbelopp.</p> <p>Tidigare uppföljningar har pekat på ett fortsatt behov att stärka kompetensen när det gäller förskolornas arbete med barn i behov av särskilt stöd. Under våren tecknades ett nytt avtal med Specialpedagogiska skolmyndigheten avseende kompetensutvecklingsinsatser. Föreläsningar för medarbetare på kommunens förskolor genomfördes under året.</p>

1.6 Målområde 6 – En trygg stad

1.6.1 Förskolenämnden ska genom samverkan med övriga nämnder, myndigheter, näringsliv och idéburen sektor aktivt medverka till att skapa trygghet i Malmö

Åtagande	Kommentar
<p>● Förskoleförvaltningen ska bidra med erfarenheter och kompetens i det kontinuerliga förebyggande arbetet och i gemensamma insatser för en trygg stad tillsammans med andra förvaltningar, myndigheter, näringsliv och idéburen sektor.</p>	<p>Åtagandet är fullföljt.</p> <p>Ett aktivt förebyggande trygghetsarbete tillsammans med övriga nämnder, andra myndigheter och organisationer i staden pågår och har varit aktivt under hela året. I samtliga fem geografiska områden deltar förskoleförvaltningen i samverkansmöten (benämnda exempelvis <i>Fredagsmöte</i> och <i>Örat mot marken</i>) tillsammans med bland annat socialtjänst, fritidsverksamhet, vård och omsorg, funktionsstöd, räddningstjänst, polis, grundskola, idéburna organisationer och fastighetsägare. Vid varje möte delar de olika verksamheterna med sig av aktuella händelser utifrån sin egen organisation. Vid behov sker samarbeten för att stärka tryggheten och säkerheten i respektive område. Frågor som lyfts är både av social och fysisk karaktär och omfattar barn, unga och vuxna. Under våren underlättades hanteringen av uppkomna krissituationer genom de kontakter och relationer som skapats genom samarbetet.</p> <p>Vidare finns det en etablerad samverkan tillsammans med andra förvaltningar i Malmö stad och myndigheter bland annat genom SSPF - Samverkan Skola, socialtjänst, Polis och Fritid. Förvaltningen har också varit aktiv i Malmö stads arbetet med CTC, <i>Communities that care</i>, samt samverksgruppen SBUM (se mer om detta under målområde 3).</p> <p>Förskoleförvaltningen deltar även i ett nätverk för beredskapssamordnare respektive säkerhetssamordnare som stadskontorets enhet för trygghet och säkerhet ansvarar för samt i ett nätverk för stadens kriskommunikatörer. Vidare ingår förvaltningen i nätverk mot våldsbejakande extremism, som samordnas av arbetsmarknads- och socialförvaltningen. Beredskapssamordnarna i de tre skolförvaltningarna har utvecklat ett nära samarbete för erfarenhetsutbyte och diskussion kring olika gemensamma trygghets- och säkerhetsfrågor.</p>

1.6.2 Barnen ska erbjudas förskola vars miljö är tillgänglig, trygg och säker samt stöder deras utveckling och lärande.

Åtagande	Kommentar
<p>● Förskoleförvaltningen ska fortsätta utvecklingsarbetet med risk- och sårbarhetsanalyser med fokus på implementering av resultatet från arbetet med metoden <i>Tre steg</i> för ett robustare Malmö.</p>	<p>Åtagandet har fullföljts under året.</p> <p>Risk- och sårbarhetsanalys (RSA) är en process som syftar till att skapa medvetenhet om de risker och sårbarheter som finns inom organisationen. Syftet är att synliggöra och förebygga risker samt ha beredskap för att hantera risker som uppkommer. Malmö stad har tagit fram en egen modell för RSA, <i>Tre steg för ett robustare Malmö</i>. Tanken är att staden ska genomföra samtliga tre steg i modellen</p>

Åtagande	Kommentar
	<p>varje år, och för varje år ha ett nytt kristema att fokusera på. Årets tema var tillgången till dricksvatten. Förvaltningen har under året genomfört samtliga steg av metoden enligt tidsplan. Steg ett innebar att förvaltningen fortsatte kartläggningsarbetet för att ringa in samhällsviktiga funktioner inom förvaltningen och vilka resurser som behöver avsättas för att kunna upprätthålla dessa. Steg två innebar att förvaltningen gjorde en riskanalys kopplad till årets tema.</p> <p>Det tredje och sista steget genomfördes under hösten och resulterade i förslag till förbättringsåtgärder och en prioritering i förbättringsarbetet rörande årets tema. RSA genomförs i samverkan med stadskontoret. Inom förvaltningen finns en beredskapssamordnare som samordnar förvaltningens kris- och beredskapsarbete.</p>
<p> Förskoleförvaltningen ska utveckla och uppdatera materialet trygg och säker förskola, både till innehåll och format.</p>	<p>Åtagandet är fullföljt.</p> <p><i>Trygg och säker förskola</i> är ett stödmaterial för arbetet med en trygg och säker miljö i förskolorna i Malmö stad. Det innehåller riktlinjer, råd och rutiner för att kvalitetssäkra förskolornas regelbundna arbete med att skapa en trygg och säker förskolemiljö. Syftet är att minska olyckor och lära av inträffade händelser.</p> <p>Stödmaterialiet har setts över under året. Avsikten är att renodla det och fokusera på barnskyddsronden samt rutinerna gällande säkerheten närmast barnen samt att göra det enklare att använda och revidera. Tidigare har förskolorna ofta haft rutiner och övrigt material från <i>Trygg och säker förskola</i> utskrivet i en pärm på förskolan. Detta innebär en risk för att pärmen inte innehåller de senast uppdaterade rutinerna när nya versioner kommer. Därför är materialet från och med nu enbart digitalt och finns tillgängligt på intranätet Komin.</p> <p>Strukturen för materialet har också omarbetats. Arbetet med att uppdatera rutinerna har påbörjats och kommer även att fortsätta under 2020. Fler rutiner kan också komma att läggas till. I arbetet med uppdateringen av strukturen och innehållet har möten skett med en referensgrupp bestående av biträdande förskolechefer från samtliga utbildningsområden. Under hösten har samtliga utbildningsområden fått hjälp med implementeringen av det uppdaterade stödmaterialiet.</p>

1.7 Målområde 7 – En aktiv och kreativ stad

1.7.1 Barn ska ges möjlighet att utveckla sin skapande förmåga och utmanas i sitt lärande genom olika estetiska uttrycksformer.

Åtagande	Kommentar
<p> Förskoleförvaltningen ska arbeta för att ge förskolorna likvärdiga förutsättningar för att arbeta med estetiska lärprocesser.</p>	<p>Åtagandet är fullföljt.</p> <p>Genom workshops på Kreativt lärcentrum (KLC) erbjuds förskolorna att delta i estetiska lärprocesser. Utifrån olika teman bygger dessa workshops på innehåll som ger barnen förutsättningar att utveckla</p>

Åtagande	Kommentar
	<p>rörelseglädje, fantasi och kreativitet. Dessa workshops finns tillgängliga för förskolorna via kulturkartan. Under året har det funnits en stor efterfrågan från förskolorna.</p> <p>Materialet <i>Kultur i förskolan - stöd och inspirationsmaterial</i>, som togs fram under 2018 i samarbete med kulturförvaltningen, har introducerats i verksamheten bland annat i samband inspirationsdagar för kulturombud. Förskolornas kulturombud, i samverkan med kultursamordnarna inom utbildningsområdena, fungerar som viktiga förmedlare och spelar en viktig roll i förankringsarbetet.</p> <p>Med Kreativt lärcentrum som bas medverkar förskoleförvaltningen i en studie om estetiska läroprocesser inom ramen för forskningsprojektet <i>Nyanländas lärande</i> på Malmö universitet. Forskningsresultat kommer att redovisas i en antologi som beräknas vara färdig våren 2020. Förskoleförvaltningen bidrar med ett kapitel som uppmärksammar arbetet med icke-verbal kommunikation och nyanlända barn på Drakens förskola.</p>
<p> Förskoleförvaltningen ska fortsätta utvecklingsarbetet tillsammans med kulturförvaltningen för att erbjuda alla barn kulturupplevelser.</p>	<p>Åtagandet är fullföljt.</p> <p>Tillsammans med kulturförvaltningen arrangerar förvaltningen två gånger per år inspirationsdagar som vid varje tillfälle når cirka 100 medarbetare. Inspirationsdagarna syftar till att öka medarbetarnas kompetens inom estetiska uttrycksformer. Inspirationsdagarna under året har fokuserat på dans och scenkonst.</p> <p>Förvaltningen har påbörjat ett samarbete med Region Skånes kultursektion, bland annat i syfte att stärka förutsättningarna för kompetensutveckling inom kultur och estetiska läroprocesser. Under våren genomfördes en fortbildningsdag för förskolornas kulturombud och pedagoger kring konstpedagogisk metod där även representanter från Region Skåne och kommunens museer medverkade.</p> <p>Förskolorna kan ta del av kulturförvaltningens arrangemang för barn via <i>Kulturkartan</i>. Uppföljningen av förskolornas användning av Kulturkartans utbud görs i samarbete med kulturförvaltningen. Under våren genomfördes fördjupade analyser av besöksstatistiken. Utifrån slutsatsen att mer behöver göras för att säkra att alla barn får ta del av kulturupplevelser påbörjades ett arbete med en <i>kulturell allemansrätt</i>. Arbetet genomförs tillsammans med kulturförvaltningen, grundskoleförvaltningen och gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen.</p>

1.8 Målområde 8 – En ekologiskt hållbar stad

1.8.1 Utbyggnad och ombyggnad av förskolor ska präglas av kostnadseffektiva och hållbara lösningar.

Åtagande	Kommentar
<p> Förskoleförvaltningen ska säkerställa rutiner för kostnadskontroll i samband med ny- och ombyggnad i samverkan med berörda fastighetsägare.</p>	<p>Åtagandet bedöms delvis fullföljt.</p> <p>År 2017 inleddes ett särskilt arbete inom förskolenämndens verksamhet för att gå igenom nya objekt</p>

Åtagande	Kommentar
	<p>i syfte att tydliggöra problematiken kring ökad kostnadsutveckling vid utbyggnad och ombyggnad. Arbetet med att utreda och identifiera faktorer som påverkar kostnadsutvecklingen har i samarbete med serviceförvaltningen avslutats under 2019. Detta har visat ett stort behov av att tydliggöra roller och ansvar både internt inom förskoleförvaltningen och i förhållande till andra förvaltningar. Arbetet med att utveckla rutiner för till exempel beslutsunderlag kommer därför att fortsätta. Bedömningen är att det krävs ett fortsatt aktivt och gemensamt arbete för uppnå kostnadseffektiva och långsiktigt hållbara lösningar. Detta för att kunna anse åtagandet som helt fullföljt.</p> <p>En ny lokalförsörjningsplan beslutades av förskolenämnden under hösten. Den anger de strategiska utgångspunkterna för nämndens lokalplanering. Projektet <i>Fokusgrupp Framtidens Förskola</i> har fortsatt med syfte att kunna uppdatera funktionsprogrammet som är det styrdokument som används vid beställning av nya förskolor. Därefter kan ett mer specifikt lokalprogram tas fram. Det uppdaterade funktionsprogrammet bedöms kunna antas före sommaren 2020.</p> <p>Arbetet för att serviceförvaltningen övertar ansvar för drift och underhåll i lokaler och utemiljö har fortsatt under året.</p>

1.8.2 Hälsa- och miljökrav ska styra valet av produkter i förskolornas dagliga miljö.

Åtagande	Kommentar
<p> Förskoleförvaltningen fortsätter utvecklingsarbetet kring utbildning och kompetensutveckling för medarbetare tillsammans med serviceförvaltningen och miljöförvaltningen i syfte att reducera klimatutsläppen från mat i förskolan.</p>	<p>Åtagandet är fullföljt.</p> <p>Två aktiviteter har genomförts i nära samverkan med miljöförvaltningen.</p> <p>Den första aktiviteten har avsett ett strukturerat arbete för att ge rektorerna underlag för planering och uppföljning när det gäller andelen inköpta ekologiska livsmedel. Detta sker månadsvis i samband med uppföljningsmöten mellan verksamhetsekonomer och rektorer. År 2019 har underlaget till rektorerna kompletterats med förskolornas växthusgasutsläpp från mat. Detta redovisas till rektorerna kvartalsvis.</p> <p>Projektet <i>Klimatsmart mat i Malmö</i> har under året fortsatt i samarbete med miljöförvaltningen. Under våren bjöds kockar, pedagoger och chefer från ett antal förskolor i olika utbildningsområden in för att delta i en "svinnpilot". Syftet har varit att tillsammans med deltagarna utveckla en mätmetod för matsvinnet i förskolan. Bedömningen är att matsvinnet minskade på förskolorna under försöksperioden. En trolig förklaring som lyfts fram är en ökad medvetenhet hos pedagoger och kockar samt att barnen inkluderades i arbetet. Utifrån detta arbete gavs under hösten alla kommunala förskolor möjlighet att mäta sitt matsvinn. Responsen var god och runt 100 förskolor valde att testa mätmetoden. Arbetet ligger nu till grund för en utveckling när det gäller mätning av matsvinn på Malmö stads förskolor.</p>

Åtagande	Kommentar
	<p>Detta kräver ett fortsatt nära samarbete mellan förvaltningarna.</p>
<p>● Förskoleförvaltningen vidareutvecklar arbetet för en kemikaliesmart vardag för barn med utgångspunkt i Kemikalieplanen för Malmö.</p>	<p>Åtagandet är fullföljt.</p> <p>En viktig förutsättning för vidare utveckling av arbetet för en kemikaliesmart vardag för barn är samarbetet med miljöförvaltningen. Under 2019 har förskolornas arbete fortsatt utifrån stödmaterialet <i>Kemikaliesmart vardag för barn</i>. Miljöförvaltningen har under 2018 och 2019 haft tillsyn på förskolor med inriktning på städ och kemikalier. Detta är ett led i uppföljningen av arbetet i förskolorna.</p> <p>Tillsynen visar att majoriteten av förskolorna har påbörjat arbetet med att rensa bort produkter innehållande skadliga kemikalier. Miljöförvaltningen gjort kemiska analyser på tillgängligt sortiment och att det ställs stora krav på produkterna utifrån ett kemikalieperspektiv. Genom att ställa krav på upphandlade leverantörer av produkter skapas vidare viktiga strukturer för säkra inköp till förskolorna. I en uppföljning av miljöförvaltningen svarar samtliga förskolor att de köper in via avtal.</p>

1.8.3 Barnen ska erbjudas en förskoleverksamhet som stödjer fysisk aktivitet och hälsosamma livsval.

Åtagande	Kommentar
<p>● Förskoleförvaltningen ska förbättra förutsättningarna för barnens utevistelse.</p>	<p>Åtagandet är fullföljt.</p> <p>Under 2018 togs en rapport fram om förskolors utemiljö och lekvärdesfaktor. Syftet med rapporten var bland annat att bidra till en samsyn kring vikten av de kvalitativa förskolegårdarna. Under året har underlaget kompletterats och sammanställningen omfattar nu samtliga kommunala förskolors utemiljö. Lekvärdesfaktorn har utgjort ett verktyg för utvärderingen av utemiljöns kvalitet och detta är ett grundläggande underlag som kan användas i det fortsatta arbetet med att förbättra barnens utemiljö.</p> <p>Förskolors pedagogiska miljö är en viktig kvalitetsfaktor i undervisningen och de fysiska förutsättningarna i form av bland annat utemiljö har i detta sammanhang en stor påverkan. De lokalmässiga förutsättningarna för Malmös förskolor skiljer sig åt. Inom organisationen finns bland annat nybyggda förskolor, äldre förskolor, lägenhetsförskolor och förskolor med uteavdelningar. Bristen i den fysiska miljön kan kompenseras av medvetna strategier för att höja kvaliteten i förskolornas pedagogiska miljöer, ett arbete som på olika sätt pågår kontinuerligt i verksamheten. Det sker ett aktivt arbete för att se till att barn dagligen vistas utomhus, såväl på förskolans egen utegård som i närliggande parker och lekplatser samt i form av olika utflykter till andra naturområden.</p> <p>För befintliga utemiljöer genomförs kontinuerliga besiktningar för att säkerställa att utemiljön är trygg och säker. Arbetet genomförs i samarbete med serviceförvaltningen. Varje år tar respektive lokalsamordnare fram en underhållsplan som underlag för åtgärder, där utemiljön är en del.</p>

Åtagande	Kommentar
	Pedagogisk inspiration, PI erbjuder verksamheter att ansöka om särskilda satsningar när det gäller utemiljö. Inom ramen för <i>Pedagogiska förskolegårdar</i> kan Malmö stads förskolor få möjlighet att få stöd i sitt utvecklingsarbete kring utomhuspedagogiska arbetssätt och den fysiska utemiljön.

1.9 Målområde 9 – En stad med bra arbetsvillkor

1.9.1 Barnen ska möta kompetent personal med goda arbetsvillkor och attraktiv arbetsmiljö som skapar en trygghet och lärande miljö.

Åtagande	Kommentar
<p> Förskoleförvaltningen ska arbeta för att minska sjukfrånvaron i verksamheten.</p>	<p>Åtagandet är fullföljt.</p> <p>Inom ramen för åtagandet har flera aktiva insatser genomförts. Förvaltningen arbetar med återkommande intervallbestämda handledningstillfällen och stödinsatser till rektorer och biträdande förskolechefer i rehabilitering samt sjukfrånvaro. Utöver detta arbetar utbildningsområdena med olika verktyg för att kompetensutveckla samt främja det kollegiala lärandet och proaktiva arbetet för att sänka sjukfrånvaron. Samarbetet med Försäkringskassan och sjukvården har fördjupats genom dialog främst avseende långtidssjukskrivningar med komplex sjukdomsbild. Årets kartläggning av sjukfrånvaron på individnivå med särskilt fokus på korttids- och långtidssjukfrånvaron har resulterat i en rapport vilken visar att sjukfrånvaron minskar i samtliga utbildningsområden. I jämförelse med kartläggningen 2017 har antalet långtidsrehabiliteringsärenden minskat med drygt en tredjedel. En fördjupad analys visar att korttidssjukfrånvaron minskar främst hos förskollärarna och bland barnskötarna minskar främst långtidssjukfrånvaron.</p> <p>Under året har en casemanager från företagshälsovården Feelgood arbetat gentemot förvaltningen och fysiskt varit i förvaltningens lokaler tre dagar i veckan. Dialogen mellan HR och Feelgood har på detta sätt effektiviserats, vilket syftar till att ge chefer och medarbetare snabbare och mer kvalitativt stöd. HR och casemanagern har besökt utbildningschefernas ledningsgrupper för att beskriva samarbetet och tänkta insatser där casemanagern i högre grad ska verka ute i verksamheterna.</p> <p>Som en del i det förstärkta samarbetet med företagshälsovården sker en riktad insats med målet att sänka korttidssjukfrånvaron. Insatsen sker genom ett arbetssätt kallat <i>Hållbar 2.0</i>, vilket innebär ett specifikt start- och slutdatum och framförallt ett tydligt mål och effektuppföljning. Arbetssättet innefattar kartläggning av arbetsmiljön och framtagande av en handlingsplan. Det förstärkta samarbetet utvärderas löpande och har visat på ett mervärde för verksamheten. Det har även skett en förflyttning från ett efterhjälpande till ett mer förebyggande arbete vilket förvaltningen arbetat aktivt med. Chefer och medarbetare som ingått i arbetssättet upplever idag ett betydligt bättre stöd och tillgänglighet med företagshälsovården.</p>

Åtagande	Kommentar
	<p>Under året har ett partsgemensamt arbete genomförts i syfte att förbättra och utveckla arbetsplatsträffarna i verksamheten. Undersökningen omfattade dialog kring form, frekvens och förläggning med referensgrupper som utsetts i samverkan. Undersökningen ligger till grund för de förvaltningsövergripande riktlinjer för arbetsplatsträffarna som har utarbetats av förvaltningens arbetsmiljögrupp.</p>
<p>● Förskoleförvaltningen ska arbeta för att andelen timavlönade barnskötare inte överstiger 5 procent.</p>	<p>Åtagandet är fullföljt.</p> <p>Förskoleförvaltningen arbetar löpande med konsultativt stöd i den strategiska bemanningsplaneringen och nyttjandet av korttidsbemanning i verksamheten. Utifrån ett kontinuitetsperspektiv har korttidsbemanningen nu en utbildningsområdestillhörighet och arbete sker i större grad på återkommande förskolor i kända förskoleområden. Under perioden har en projektplan beslutats och arbete genomförts för att undersöka möjligheterna för uppföljning av korttidsbemanningen. Arbetet har resulterat i ett bredat utvecklingsarbete som visat på möjligheter till genom digitalisering kvalitetssäkra en effektiviserad arbetsprocess samt ett säkerställt underlag för uppföljning.</p>
<p>◆ Förskoleförvaltningen ska arbeta för att behålla, rekrytera och attrahera förskollärare.</p>	<p>Åtagandet bedöms delvis fullföljt.</p> <p>Inom ramen för åtagandet har flera aktiva insatser genomförts. Lönebildning är en fortsatt viktig ledningsfråga och det finns en tydlig inriktning att arbeta strategiskt utifrån struktur med ett individuellt och differentierat perspektiv. Detta mot bakgrund av att kompetensförsörjningen är en stor utmaning men också för att lönestrukturerna ifrån de tidigare stadsdelarna har skiljt sig från varandra. Förskoleförvaltningen eftersträvar goda förutsättningar för att rekrytera, utveckla och behålla engagerade medarbetare med rätt kompetens och det arbetet inkluderar en god lönestruktur, både internt och i relation till omvärlden.</p> <p>I den årliga löneanalysen 2017 konstaterades att tionde percentilen för förskollärarna i förskoleförvaltningen låg väsentligt lägre än grundskoleförvaltningen och andra kommuner. Som ett led i att höja den tionde percentilen reglerades cirka 350 medarbetares löner inför 2018 års löneöversyn. Regleringen innebar en genomsnittlig löneökning på 2,9 procent för den berörda gruppen förskollärare och att den önskade lönebildningen uppnåddes om en genomsnittlig månadslön på 28 000 kronor inom den tionde percentilen. I den årliga löneanalysen 2018 konstaterades att det ur ett behållandeperspektiv är av vikt att noga beakta förskollärarna som idag ligger i spannet ovanför 10 percentilen och som har några års yrkeserfarenhet. När det gäller 90 percentilen behöver förvaltningen vidmakthålla nivån och till och med höja den ur ett lönespridnings- och löneutvecklingsperspektiv samt i syfte att kunna rekrytera erfarna förskollärare. Det statliga lärarlönelyftet har framförallt riktats till grundskoleverksamhet vilket har inneburit att en betydligt större andel av grundskoleförvaltningens förskollärare har erhållit lärarlönelyft till skillnad från förskollärare i förskoleförvaltningen. Detta har ökat skillnaden mellan förvaltningarnas lönestrukturer och därmed påverkat</p>

Åtagande	Kommentar
	<p>förskoleförvaltningens löneläge negativt.</p> <p>Förvaltningen kan konstatera att målbilden i löneanalysen 2018 för förskollärare uppnåddes år 2019 för både 10 och 90 percentilen under året. Trots detta ser förvaltningen ett fortsatt behov av att utveckla lönestrukturen så att den är konkurrenskraftig i jämförelse grundskoleförvaltningen samt andra kommuner. Kompetensförsörjningsbehovet är fortsatt stort då andelen förskollärare av det totala antalet medarbetare i kärnverksamheten fortsätter att minska, från 32 procent till 30,8 procent (siffrorna jämför juni 2018 och juni 2019). Vidare kan det också konstateras att cirka 15 procent av yrkesgruppen är 60 år eller äldre vilket gör det troligt att en betydande del förskollärare går i pension inom de närmaste åren. Detta gör att kompetensförsörjningen för yrkesgruppen är central.</p> <p>Behovet av att behålla de medarbetare som är verk samma inom förvaltningen är också av stor betydelse. Mot bakgrund av de förutsättningar som råder med en sjunkande andel förskollärare och de utmaningar som finns med att rekrytera, har en arbetsgrupp formerats vars syfte är att undersöka hur förskollärares arbetsvillkor kan förbättras och hur deras kompetens kan stärkas och användas på det sätt som bäst gagnar en hög och likvärdig kvalitet för barnen i förskolan. Gruppen ska även undersöka vilken organisation som bäst stödjer förskollärares arbetsvillkor och kompetens. Gruppen består av förskollärare, rektorer, avdelnings-/utbildningschefer samt andra tjänstepersoner. Även fackliga företrädare är knutna till arbetet.</p> <p>Förvaltningen har under året även arbetat med kommunikationsinsatser som fokuserar på utvecklingsmöjligheter och tydliga karriärvägar inom förskolan. Bland annat används kommunikationskonceptet <i>Förskolekarriär</i>, där målet är att lyfta de professionella yrkesrollerna, höja statusen för att jobba i förskola och bidra till att medarbetarna känner delaktighet och stolthet. En kommunikationsväg är sociala medier, framförallt Facebook och Instagram, där det publicerats inlägg med medarbetare i fokus. Ett pågående arbete är digitaliseringen av tidningen Fokus Förskola, där syftet är att bygga upp intresse för Malmö stad som arbetsgivare. Ytterligare ett utvecklingsområde är sökordsoptimering och synlighet på Google.</p>
<p>◆ Förskoleförvaltningen ska öka andelen barnskötare med formell kompetens.</p>	<p>Åtagandet bedöms delvis fullföljt.</p> <p>Förskoleförvaltningen vill säkerställa personalförsörjningen av barnskötare genom att attrahera, rekrytera och behålla rätt kompetens.</p> <p>Inom projektet <i>Kompetensförsörjning barnskötare</i>, som avslutades under året och vars syfte var att säkerställa och höja kompetensen bland barnskötare och därmed öka kompetensen i barngrupp, har flera aktiva insatser genomförts och implementerats i det löpande arbetet.</p> <p>Förvaltningen bedriver bland annat utbildning som motsvarar 1200 gymnasiepoäng och pågår i 40 veckor där medarbetaren arbetar fyra dagar och studerar en dag i veckan. Efter avslutad utbildning får medarbetaren en formell behörighet som</p>

Åtagande	Kommentar
	<p>barnskötare. Utbildningen sker i nära samarbete med gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen.</p> <p>Som ytterligare ett led i att säkerställa kompetensförsörjningen av barnskötare planeras det för introduktionsjobb som riktar sig till arbetslösa ungdomar, långtidsarbetslösa samt nyanlända. Arbete och utbildning kommer att kunna kombineras inom formen för introduktionsjobb och den arbetsmarknadspolitiska bedömningen samt anställningsstöden utgår ifrån individens behov.</p> <p>Vidare har förskoleförvaltningen arbetat med konceptet <i>Förskoletalanger</i> som ett led i att säkerställa kompetensförsörjningen av barnskötare. <i>Förskoletalanger</i> bygger på konceptet för traineeutbildningen och innebär att nya Malmöbor får en barnskötarutbildning med språkstöd (svenska som andraspråk) i kombination med arbete på en förskola. Förutsättningen är godkänd Svenska för invandrare (SFI). Arbetet sker i nära samarbete med Arbetsförmedlingen, gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen och arbetsmarknads- och socialförvaltningen. Syftet är att nya Malmöbor från andra länder får en formell utbildning som barnskötare, vilket kan leda till arbete i förskoleförvaltningen.</p> <p>Ett nytt system för registrering av kompetens har även införts under året, <i>WinLas Kompetens</i>. Utifrån arbetet med systemövergången har styrgrupp och projektgrupp formerats där HR-avdelningen har ingått tillsammans med verksamheten. Förvaltningens önskemål har varit tongivande i utformningen av en ändamålsenlig systemdesign samt uppföljningsmöjligheter. Kommunikationsinsatser har genomförts inför övergången till det nya systemet och en ny processhantering av registrering av kompetens i Personec P har arbetats fram. Utbildningsinsatser har också genomförts för berörda administratörer samt arkivplan under hösten 2019.</p> <p>Vid avslutandet av projektet <i>Kompetensförsörjning barnskötare</i> lämnades ett antal rekommendationer inför det fortsatta arbetet. Utifrån rekommendationerna kommer förvaltningen att fortsätta att prioritera uppdragsutbildningen, anpassa femdagarsutbildningen, genomföra handledarutbildningar och APL. Arbetet med kompetensnivåerna ska fortsätta och årlig uppföljning ska göras i samband med lägesbedömning och kompetensförsörjningsanalys.</p> <p>Förskoleförvaltningen har under året samtidigt fortsatt arbetet med Malmö stads gemensamma arbetssätt kring kompetensförsörjning. Kompetensförsörjningsprocessen är ett led i att arbeta systematiskt och strukturerat med kompetensförsörjningsfrågor i Malmö stad. Den kvalitativa undersökningen har tidigare år omfattat barnskötarna men kommer nu även inkludera förskollärare och pedagoger med inriktning förskola i syfte att ge en helhetsbild kring den pedagogiska personalen.</p>